
TA'LIMDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH VA ULARNING TA'LIM OLUVCHIGA TASIRI.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7820566>

Fozilov Asrorbek Akmal o'g'li

Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti

Pedagogika ta'limi nazariyasi kafedrası.

asrorfozilov794@gmail.com

Annotatsiya.

Milliy istiqlol tufayli jadal rivojlanib borayotgan mamlakatimizda yosh avlodning bilim darajasini jahon andozalari talablariga javob beradigan, fan-texnika yangiliklaridan xabardor, mustaqil fikrlay oladigan, hayotga dadillik bilan kirisha oladigan, tadbirkor, ma'naviy jihatdan barkamol qilib voyaga yetkazish dolzarb vazifalardan hisoblanadi. Bu esa, avvalo, pedagogika fanini, ta'limtarbiya tizimini zamonaviy texnologiyalar asosida takomillashtirishni taqozo etadi.

Kalit so'zlar.

Pedagogik texnologiya, kompetensiya, psixologik ta'sir, pedagogika.

Abstract.

In our country, which is rapidly developing due to national independence, it is one of the urgent tasks to raise the level of education of the young generation to meet the requirements of world standards, to be aware of scientific and technical innovations, to be able to think independently, to enter life boldly, to be entrepreneurs, and to be spiritually mature. This requires, first of all, to improve the science of pedagogy and the educational system based on modern technologies.

Key words.

Pedagogical technology, competence, psychological effect, pedagogy

Kirish.

Hozirgi vaqtda zamonaviy ta'lim sharoitida o'qitish usullari ta'lim maqsadlarini o'zgartirish, kompetensiyaga asoslangan yondashuv asosida qurilgan yangi avlod davlat ta'lim standartini ishlab chiqish bilan bog'liq murakkab davrni boshdan kechirmoqda. fanining metodologiyasini pedagogik amaliyotga tatbiq etishda jahon pedagogik tajribasida tan olingan va samarali natijalar berayotgan nazariy qarashlar, ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalanish nazarda tutiladi.

Ular shaxsning ta'lim faoliyatini liberallashtirish yo'llari, ta'lim mazmunini tanlash va ta'lim-tarbiya jarayonini amalga oshirish prinsiplari, politexnik va kasb ta'limi nazariyasi, ta'limni ijtimoiy foydali mehnat bilan uyg'unlashtirish konsepsiyasi, ta'lim-tarbiya jarayonining fiziologik qonuniyatlariga asoslanib tashkil etilishida namoyon bo'adi.

Har qanday pedagogik yangilik zamirida biron-bir g'oya yotadi. G'oya asosida esa o'qituvchining bolalar bilan o'zaro harakati yotadi, ya'ni:

- sinfda psixologik birlik vaziyatini yaratish; har bir o'quvchi o'z shaxsini o'zi namoyon etishini ta'minlash;
- har bir metodik yondashuv uchun o'ziga xos muloqot yo'lini tanlash;
- o'quvchilar tashabbusini zimdan boshqarib borish va boshqalar.

Bunda o'qituvchi har bir o'quvchi qalbiga kirib borish uchun o'zining didaktik usullari, tashkiliy shakllari orqali yo'l topadi. Bularning hammasi didaktik topilmalar, pedagogik kashfiyotlar, bir so'z bilan aytganda, yangi pedagogik texnologiyalardir. Pedagogik texnologiyaning boshqaruvchanligi shundan iboratki, bunda ta'lim jarayonini rejalashtirish, tashxis qilish, natijalash, tuzatish va o'zgarishlar kiritish imkoniyatlari mavjud. Bunda ta'limdan kutilgan natijaga erishiladi, vaqt tejiladi, bu esa pedagogik texnologiyaning samarasi, demakdir. Pedagogik texnologiyaning jo'nligi-ishlangan modelni boshqa pedagoglar qo'llaganda ham xuddi o'shanday samara berishi kerakligini bildiradi.

O'qituvchi o'quvchini faollashtiradigan, o'zi va o'rganuvchi uchun qulay bo'lgan yo'llarni, metod, o'qitish shakllari va vositalarini takomillashtirib boradi. Shu boisdan ham «pedagogik texnologiya», «didaktik texnologiya», «ta'lim texnologiyasi» atamaları qatoridan «pedagogik innovatsiyalar» atamasi mustahkam o'rin olmoqda.

Pedagogik faoliyatda innovatsion usullardan foydalanish tajribasiga asoslanib, ularning ayrim afzalliklarini ajratib ko'rsatish mumkin:

- ular o'quvchilarga yangi bilimlarni o'zlashtirishning faol usullarini o'rgatishda yordam beradi;
- shaxsiy ijtimoiy faollikning yuqori darajasini o'zlashtirish imkoniyatini berish;
- ta'lim jarayonida o'quvchilar o'rganmay qolmaydigan sharoitlarni yaratish;
- talabalarning ijodiy faolligini rag'batlantirish;

- o'qishni kundalik hayot amaliyotiga yaqinlashtirishga, fan bo'yicha nafaqat bilim, ko'nikma va malakalarni, balki faol hayotiy pozitsiyani shakllantirishga yordam beradi.

Hozirgi bosqichda ta'lim, birinchi navbatda, shaxsni rivojlantirishga, uning faolligi va ijodiy qobiliyatlarini oshirishga, binobarin, o'quvchilarning mustaqil ishlashi, o'z-o'zini nazorat qilish, o'z-o'zini nazorat qilish usullaridan foydalanishni kengaytirishga qaratilgan. o'qitishning faol shakllari va usullari, bularning barchasiga qiziqish mavjud bo'lgandagina erishish mumkin. o'quvchilarning fanni o'rganishi. Kognitiv qiziqish - bu o'quv jarayoniga intellektual va hissiy munosabat, o'quvchining o'rganishga bo'lgan intilishi, individual va umumiy vazifalarni bajarish, o'qituvchi va boshqa talabalar faoliyatiga qiziqish.

Zamonaviy texnologiyalar hissiy qulay muhitda o'quvchilarning faol ko'p bosqichli kognitiv faoliyati jarayonida fan va o'quv bilim va ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish, o'rganish uchun ijobiy motivatsiyani rivojlantirish imkonini beradi. Hozirgi bosqichda pedagogik texnologiya tushunchasidan pedagogik amaliyotda faol foydalanilmoqda. Biroq, uni tushunish va qo'llashda katta tafovutlar mavjud, shuningdek, turli olimlar tomonidan berilgan ko'plab ta'riflar mavjud, masalan, B.T.Lixachev, V.P.Bespalko, I.P.Volkov, V.M. tushunish pedagogik texnologiyani barcha ta'riflarning ma'nolarini o'zida mujassam etgan mazmunli umumlashtirishdir. turli mualliflar. G.K.Selevkoning fikricha, "pedagogik texnologiya" tushunchasini uch jihat bilan ifodalash mumkin:

- 1) ilmiy: pedagogik texnologiyalar - pedagogika fanining maqsadlari, mazmuni va o'qitish usullarini o'rganuvchi va ishlab chiqadigan hamda pedagogik jarayonlarni loyihalashtiruvchi qismi;

- 2) protsessual va tavsifiy: jarayonning tavsifi (algoritmi), rejalashtirilgan o'quv natijalariga erishish uchun maqsadlar, mazmun, usullar va vositalar majmuasi;

- 3) protsessual jihatdan samarali: texnologik (pedagogik) jarayonni amalga oshirish, barcha shaxsiy, instrumental va uslubiy pedagogik vositalarning ishlashi.

Shunday qilib, pedagogik texnologiya o'qitishning eng oqilona usullarini o'rganuvchi fan sifatida ham, o'qitishda qo'llaniladigan usullar, tamoyillar va tartibga soluvchilar tizimi sifatida ham, real o'quv jarayoni sifatida ham faoliyat yuritadi. Albatta, har bir o'qituvchi o'z faniga talabalarda chuqur qiziqish uyg'otishini, ular nafaqat o'ylanmasdan ma'ruza yozishni, balki aytilayotgan gaplarni tushunib yetishlarini, mantiqiy fikr yurita olishlarini, har bir dars yuk bo'lmasligini, balki har bir darsning o'ziga yuk bo'lmasligini xohlaydi.

O'qituvchi gapiradi, o'quvchi esa tinglaydi va o'rganadi, lekin tayyor ma'lumotni tinglash o'qitishning eng samarasiz usullaridan biri hisoblanadi. Bilimni mexanik ravishda boshdan boshga o'tkazib bo'lmaydi (eshitilgan - o'rganilgan). Shuning uchun o'quvchini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish zarur.

Xulosa va takliflar.

Xulosa qilib aytsak, yangi ta'lim tizimi, mazmuni, o'quv rejasi, o'quvdasturlari, darsliklar asosida o'quv jarayonini loyihalashtirishga ham yangicha yondashish, uni yangicha tashkil etish zaruriyati tug'ilmoqda. Ta'lim shunday bir jarayonki, u doimiy holatda o'zgarib boradi. Jamiyat taraqqiy etib borgan sari ta'lim ham jamiyat maqsadlarini ko'zlagan holda o'zgarib boradi.

Fan va texnika olamida insoniyat tomonidan erishilayotgan yutuqlar ham ta'limning yangilanib borishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Masalan, mamlakatimiz ta'lim tizimi hozirgi kunda katta o'zgarishiarni boshidan kechirmoqda. Uning oldidagi maqsadlar o'zgarib bormoqda, qolaversa, ta'limga oxirgi yillarda yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etilishi ham fikrimizga dalil sifatida xizmat qila oladi. Zero, pedagogik texnologiya - bu o'rganish nazariyasiga asoslangan va rejalashtirilgan natijalarni ta'minlovchi ta'lim faoliyatini tashkil etish usullari, uslubiy texnikasi, shakllari yig'indisidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. N. Saidahmedov. Yangi pedagogik texnologiyalar. - T.: «Moliya», 2003.
2. Farberman B. Ilg'or pedagogik texnologiyalar. - T.: Fan, 2000.
3. Borisova, N.V. Ta'lim texnologiyalari pedagogik tanlov ob'ekti sifatida: darslik.
4. N. V. Borisova. - M.: ITsPKPS, 2000. -- 146 p.
5. Gulova, M.N. Innovatsion pedagogik texnologiyalar: darslik. DPT muassasalari uchun qo'llanma / MN Gulova, 4-nashr, qayta ko'rib chiqilgan. - M.: IT akademiyasi, 2013. -- 208 b.
6. Selevko, G.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari: darslik. nafaqa / G.K.Selevko. - M.: Xalq ta'limi, 1998. -- 256 b.
7. Belozertsev, E.P. Kasbiy ta'lim pedagogikasi: darslik.
8. E.P. Belozertsev, A.D. Goneev, A.G. Pashkov, ed. V. A. Slastenin, 4-nashr, O'chirilgan. - M.: IT akademiyasi, 2008. 368 b.

9. Хамраева, N. (2020). СЕМЕЙНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ИХ РЕШЕНИЯ. Архив Научных Публикаций JSPI.

10. Ravshanovna, K. N. (2021). DIFFERENT TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING THE METHODOLOGICAL COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS THROUGH MODERN TEACHING AIDS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(9), 67-70.